

Riigikogu juhatus
riigikogu@riigikogu.ee

Teie 22.02.2024 nr 2-3/15-80/
Meie 08.03.2024 nr 6-1/521-2

**Vastus Riigikogu liikme kirjalikule küsimusele
(KK 80)**

Lugupeetud Vadim Belobrovtshev

Vastan Teie esitatud küsimustele Sotsiaalministeeriumi vaatest. Riigi hariduspoliitika korraldamine kuulub Haridus- ja Teadusministeeriumi valitsemisalasse ja täpsustavateks küsimusteks on Teil võimalus pöörduda nende poole.

1) Kas Sotsiaalministeerium on hinnanud uusi regulatsioone tervisekaitse seisukohast? Kas seoses haridusreformiga on sotsiaalteenuste jaoks kavandatud lisaraha?

Tervisekaitse seisukohast ei too planeeritav muudatus muutusi tervishoiuteenuse osutamisel ning tervisekaitstes. Haridus- ja Teadusministeerium (edaspidi HTM) on sätestanud haridusliku erivajadustega õpilastele erinevad leevendusmeetmed, kui õpilane neid vajama peaks. Haridusliku erivajadusega lastele nähakse ette individuaalne lähenemine ja nad hakkavad õppima eesti keeles vastavalt oma võimetele. Planeeritavad muutused on järgmised:

- Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 18 lõige 1 kohaselt on koolil võimalus koostada õpilasele individuaalne õppekava kui selleks vajadus on, mis tähendab, et õpe võib ka olla muus keeles kui eesti keeles.
- Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõige 6 kohaselt võib erivajadusega õpilasele peale eesti õppekeele või selle asemel kasutada muud keelt, kui on leitud, et eesti keeles õppimine ei ole õpilase arengu eripära tõttu jõukohane
- Koolieelse lasteasutuse seaduse § 8 lõige 3 kohaselt võib erivajadusega lapse õppe- ja kasvatustegevuses peale eesti keele või selle asemel kasutada eesti keelest erinevat keelt, kui eestikeelne õppe- ja kasvatustegevus ei ole lapse arengu eripära tõttu jõukohane, mis tähendab, et lasteasutuses saab rakendada erivajadusega lapsele õppe- ja kasvatustegevuse läbiviimist eesti keelest erinevas keeles. Sellisel juhul võimaldatakse lapsele ka kõrvaline abi, mis aitab varakult avastada kitsaskohti ja pakkuda lapsele võimalikku vajaminevat abi.

Lisaks on HTM koostanud juhendmaterjali haridusasutustele ja lastevanematele eestikeelsele õppele ülemineku toetamiseks.

Sotsiaalteenuste korraldamine on kohaliku omavalitsuse (edaspidi KOV) ülesanne, riik jätkab KOVide toetamist tavapärasel määral tasandus- ja toetusfondi kaudu. Alates 2023. aastast on

vahendite kasutamine paindlikum, luues kohalikule omavalitsusele võimaluse ise hinnata pere abivajadust ning kohandada siis vastavad tugimeetmed.

- 2) Kas Teie arvates on üldse mõeldav olukord, kus Rajaleidja komisjon ignoreerib meditsiinitöötajate arvamusi ja diagnoose ning ei luba lastele erandkorras säilitada emakeeleõpet, vaatamata sellele, et arstide arvamusel võib see tekitada ohtu laste tervisele ja tulevikule?**

Rajaleidja keskuste tegevust korraldab HTMi haldusalasse kuuluv Haridus- ja Noorteamet ja seetõttu ei ole Sotsiaalministeeriumi pädevuses kommenteerida Rajaleidja tööd.

Põhikooli -ja gümnaasiumiseadus ütleb, et kui õppenõustamise käigus selgub, et lapsele sobiva haridustee korraldamiseks on vaja vastavat otsust, siis sellise otsuse saab teha kooliväline nõustamismeeskond. Tervishoiutöötaja ja koolivälise nõustamismeeskonna hinnangut lapse seisundi kohta peab arvesse võtma lapsele sobiva haridustee korraldamisel.

- 3) Uue kooliseaduse järgi peavad kõik lapsed lasteaia erirühmades, üldhariduskoolide väikeklassides ja isegi lihtsama õppekavaga lapsed erikoolides hakkama õppima eesti keeles. Lapsevanematele on tagatud, et nad saavad oma lapsele isikliku abistaja korraldada. See tähendab, et ühe emakeelse õpetaja asemel tuleb igale lapsele pakkuda täiendavat individuaalset teenust. Kas selle rahastamine on kavandatud? Kas olete seda kontrollinud?**

Tegemist on HTMi haldusalaga ja vastuse saamiseks palun pöörduge nende poole.

- 4) Olukord sügava ja raske puudega lastega tegelemises nõuab eraldi sekkumist. Tegelikult osutatakse sellistes lasteaedade ja koolide rühmades sotsiaalhoolekandeteenuseid, kuid juriidiliselt kuuluvad need haridussüsteemi. See on personali jaoks väga raske töö, kus kogemused ja erialane haridus on väga olulised. Paljudel selliste lastega töötavatel õpetajatel ei ole eesti keele B2-kategooriat ja uue seaduse järgi tuleb nad vallandada. Kui aga asemele tulevad inimesed, kes oskavad keelt vajalikul tasemel, aga ei oma eriharidust, on see lihtsalt ohtlik laste tervisele. Kas Teil on plaanis kehtestada ajutised meetmed järgmisteks aastateks, kuni koolitatakse välja uued piisava keeletasemega spetsialistid?**

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus näeb ette individuaalse lähenemise: haridusliku erivajadusega õpilast õpetades võib peale eesti õppekeele või selle asemel kasutada muud keelt, kui kooliväline nõustamismeeskond on õpilasele tõhustatud toe või eritoe rakendamise soovitus andes leidnud, et eesti keeles õppimine ei ole õpilase arengu eripära tõttu jõukohane. Toimetuleku ja hooldusõppe õpilase ehk mõõduka, raske või sügava vaimupuudega õpilase õppekeele saab valida kool, vastavalt õpilase tegelikule võimekusele ning sel juhul ei ole vaja koolivälise nõustamismeeskonna otsust. Ehk siis on loodud paindlikkus nii üleminekuperioodiks kui ka kõikidele järgnevatele erivajadusega õppijatele omandada keeleoskus oma võimetele vastavalt.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Signe Riisalo
sotsiaalkaitseminister

Gerli Baida
Gerli.Baida@sm.ee